

HLAS UKRAJINY

Orgán hájící samostatnost Ukrajiny.

REDAKCE: Šestka, čís. 258. ADMINISTRACE: Herádevice (Bohdan Hrejsek). — Rukopisy a korespondence směřujte administraci v Herádevcích. — Vychází každý týden. — Předplatné se na celý rok i s poštovou zálohou Kč 20.—. Jednotlivá čísla 50 hal. — Rukopisy nevracajte.

Vydání pro Prahu.

Ukrajinci!

Checete své matce Ukrajině svobody, ale pracovat neumíte pro její vysvobození! Plač Ukrajino - synové tvoji jsou nedbalí!

JAD. SVEJCAR:

Je třeba se rozhodnouti.

Světová politická situace má obzor více než zahmýšlený. Provedení sankcí vyvolalo dušnou atmosféru ve světovém ovazdu n Německu dává pod formálnimi protesty tušit, že čeká jen na příhodnou příležitost, aby protestu tomu dodalo tvrdé váhy pušek a děl. Současně proskakuje povídání o tom, že »probouzecí se Madari« připravuje nějaké překvapení, o němž vláda prohlásuje, že se nechystá. Známe velmi dobré tajné kluby i vládu madarskou. Minister madarský odpoví ve své kanceláři na notu spojených vlastí malé i vysoké Dohody, že jeho vlasti mají nejprávomoci. Mají emigraci, ale hned na to podepisuje jakousi podezřelou subvenci na propagandu madarskou a odjede z ministerstva do nejakeho toho klubu probouzejícího se k Madaré. Domyslime-li k tomu, že druzi evropské Mongolové, Turci, se chystají k akci balkánské a i pan Troský počítá hrašti zbraněmi velmi povážlivě.

Cesko-slovenská republika popírála u nás místa Ukrajincům, prosíte jen běžencům, a i lidem hornacím, které u nás přeměnily na L. zv. pracovní roty. Bylo by záhadno,

aby vláda republiky uvažovala o pomocných tropách pro přistání srážek, ukáže-li se tato provokativnosti Německo-sovětsko-madarsko-turecké -Dohody- nutnou. Mezi těmi, kdož utekl z Ruska, hovoří se docela o tom, že Krupppovy závody za obilní produkty zrenovují a zorganisují zemědělskou výrobu ruskou. Po Slovensku srozumitelně: expozitura Esseu, Brjansk, organizuje vojenskou velkouvýrobu sovětské armády a až s ní bude hotova, tehdy Německo pokusí se o revanche ve Francii a srovány o rozšíření světové protikapitalistické revoluce do Polska, Československa a na Balkán, zatím co Turci pojí se o evropský status quo!

Jak vstávala si Francie i carové Rusko bedlivě emigrantácké hnutí proti rakouskému, tak málo aktívni všemi si republika československá proti sovětské emigraci ukrajinské, která chtěla by, aby samostatnost Ukrajiny dostala ze slovenských a zvláště českých rukou!

Emigranti ukrajini za český chlub a sůl jsou ochotní krváceti v boji s těmi, kdož slibili a pak znici samostatnost Ukrajiny. Jejich ochotní postavili se po bok vojsk československých, protože vědí, že republike Knipperaček Rusi protáhla sve

ruce k východu jen proto, že chce s nepřirodnější krajiny být. Ruska utváří správný stát ve velké slovenské federaci, kde nebude ujímých, ale také všechni budec bratry. Bolševici nedají vládu všem ze svých rukou dobrovolně, ale pokouší se rozšířit jed, jímž trpí, i na ostatní části slovenského světa.

Republika má v tomto boji silnou přednost, neboť ji více než kdy jindy náleží okolí řeky ve Slovanstvu — všechno všechno proti, že proti tmě, kterou rozšířila tu německá proradost, má přinést slunce až dozadu transformované západní světlo.

Ukrajinci, kteří jsou vše, jste všechni všechni pomocí — ale jste tu ti, kteří dotud v Salz Vestebu v Německu jsou internováni jistě proto, aby jednona hrátech německých hajnoucí přinesli do vlasti své ještě více německé proradné tmy.

Nebyle by zábodno poslati těmto lidem tam, kam patří? Sem, ke svým bratřím a k myšlence světla? Čas kvapi a nepřítel pracuje dílovně!

FEULETON.

Bohdan Hrejsek:

Úvahy k Slovenskému problému.

Otzáka slovenského problému jest tak pošlapána, že chceme-li jí dnes prozkoumati, nevíme, máme-li ji probádati s vrchní nebo z dolu.

Jest však známo, že začínáme-li budovati dům — budujeme ne od strupy, nýbrž ze zakladky. Začněme tedy i tuto otásku prokrajeti z dolu. Budíš nám dovoleno mluvit o nášem vlastním problémě upřímně a bez všeobecného obalu. Chceme, když píšeme tyto rádky být pouze Slovany a to témi Slovany, kterých se západní feudalism, pokrytectví a úskoky ještě nedokázaly.

Pohlížejcice takto na slovenský problém dnes v prvej čtvrti XX. st. můžeme upřímně říci, že myšlenka vneslovenského spojení padla. A co nejsmutnějšího jest, že padla tam, kde nejvíce byla velesbena. Zdá se nám, že bylo by zbytečné vzpomínati těch, kteří ze všech poctivosti a ucty přemýšleli o tomto problému. Ježíne: slovenský problém, jest byl mezi Čechy nejsvětější ideou, pravime ještě jednou, padl.

Cestí politické myslí, že jsou všechni, ale není to pravda, — cestí politické pošlapali zrovna to, žebo se nejvíce báli Němcí. Se slovenského stanoviska česká politika zavedla český národ v podruhé cizinců. To, co se dnes jménuje česká samostatnost, není nic méně než vše než iluze pro dnešek a pro budoucnost porcha. Češi z většoslovenských myslitelů se přetvořili v neprírozeně všemu Slovanstvu politické otraky, totiž zcela se odvádali dálkovým za rukojmi cizinců.

Nikdo přece nebože zapírat, že kapitalismus, jehož vytvořili románské a germánské národy a jemuž se uplně podřídi cestí vůdcové, jest našim slovenským výtvorem? Slovanstvo žije pouze z pojíce. Do r. 1918 každý upřímný Slovan myslil pouze slovensky a v rovném ideologickém myšlení chtěl se vymazat z toho podružení — totiž přemýšlet o stváření nového, nám Slovanům přirozeného zárodechospodářského aparátu, jenž by docela hověl smyslem každého Slována. Bohužel, nestalo se tak.

Normanové naučili nás lenovat a když byli v tom přesvědčeni, podali nám svou feudální pomoc. My odvrátku se stvořili sebe sama a Potřeba přinutila nás, abychom přišli docela neprírozeně nám ústrojí. Teďdy, kdy nam bylo zapotřebí vy-

budovati sebe sama, my toho neudělali a tím řešení nás chtěl všechny mili ve svém podružení vytrhl. Němcí se počali nám zahrabat. Početnější nám a když početnější, postavili svou politiku k nám rády, rano, postavili ji k nám zadý, abychom neviděli jejich tváře, a když byly zcela jistí, že jejich politického ohlince nevidíme — začali studovat otázkou své budoucnosti. To je v pravém slova smyslu — přišli k nám, když se jistě říkaly pochyby záčinné od „bulgářského dvora“ až k „ruskému dvoru“. Jinými slovy řečeno, chytli nás za krk...

Jejich historický pochod k nám jest třeba připomíti pouze naši nedbalost. Němcí nás studovali a my se těšili, když oni »pekné hezky«. Uplynula nějaká doba a Němcí se chopili slovenského problému jako latky k štvaní, začali totiž přemýšlet o válce. Majíce na myslí v budoucnosti podrobiti všechno sobě, Němcí sestavili generalní plán, jinž chtěli, aby vytvořeny celým západem feudálně-kapitalisticky ústrojí potříbili pouze jim. Na všechnem praporu německém bylo jasné například: »Kapitalismus musí být pouze německým a každý Němc musí být jeho králem.«

Tato první mapa se týkala existence všech západních národů. Proto pravíme, že Češi jako národ sousedí s Německem

TARAS ŠEVČENKO:

Dumy.

Větře bujný, větře bujný!
Ty s mořem rozmouváš.

Probud ty je, zahrzej si s ním,
zádej modré moře —

Vite eno kde můj milý,
neboť v dál je nešlo;
at ti poví modré moře,
kam že jej zanesle;
jestli silka utopilo,
rozbij modré moře:

Jak pali péjdú silka hledat —
utopim své láske,
utopim jú své neštěstí. —

Najdu jú ho, přitulím se,
at zem srdce břej...

Potom volně ues mze s milým,
kudy vítr véje!...

Zív-li milenek na té straně,
jest to známno tobě,
kudy chodi, co as dílá,
vidíš v každé době.

Jestli pláče — as jú pláču,
jestliže ne — as jú péju,
jestli zhynul černobivý,
jú si těž smrt přejá.

Potom doves moji duši,
tam, kde je můj milý,
červenou manu kalkoun pak,
stav na vrch mohyly... .

Bude potom v cizím poli,
bude lehcej spátí,
bude nad ním jeho milá,
jako kvítko státi... .

Budu potom kalinou jú,
nad ním květiny v bláznivé,
by ho slunce nepálilo,
lidé nešlapali... .

A večera já budu tráhnit,
z rána v slzách státi, —
vzejde slunce, — utru slzy,
nebude nic znati... .

Větře bujný, větře bujný!
Ty s mořem rozmouváš,
probud ty je — zahrzej si s ním,
zádej modré moře.

byly také zahrnuti v tento plán. A jsou-li Čechové dnes samostatni, nevidime v této samostatnosti vysvobozeni, nýbrž vykomplikované celým zapadem podruži. Víme, že nám řeknou, že potieba času toho vyzádala, ale tim buše, — neboť jest to znamení nasvědčující, že jme úplně odevzdání západu a něčovědene bez něho existovali. Jestli k Čechové jako svobodný národ se byli vrátili k slovanským tradicím, tož tato i. zv. „potřeba času“ byla by sama sebou odpadla. Jsme jistí, že Němci tak myslili, neboť po ukončení první mapy, kdy tovarna Kruppova přistoupila k zhotovení děl různého kalibru, Němci udělali druhou mapu, která se týkala pouze nás Slovanů. Na této druhé mapě končně napsali: „Prohrájené li zde, zvítězíme tam.“ Totíž u nás, na Slovensku.

Což není to pravda? — Na západě většku prohráli, ale na Slovenském východě jsou uplynuly pány. Tož prostě následek našich starých hrách a následek své dnešní nedbalosti jest po uplynutí některého dne pocitíme trochu jinak. Jsme jistí, že nebuděli často německého příluvu k nám, násli potomci budou nás proklínati.

II.

Každý národ, je-li utlačován a vede-li osvobození akce a nosí-li v srdcích povznesenici ideál, vytvoří ze sebe genia. —

**Dopis Čecha
bratřím Ukrajincům.**

Láska tvoří divy.

Tato slova platí v prvé řadě o lásce k vlasti. Běda národu, jenž nechal by vysmouti tento posvátný obět.

Ona udrží při životě i ten nejménší národ, ale bez ní ten největší a nejmocnější národ — musí zahynout. Ona stvořila nejslavnější dějiny všech národů, ona dala podezří k nejslavnějším činům a největším mužové nosili v srdci tento skvělý ideál. Ona je tajemnou silou, ridicí osudů národů i jednotlivců.

Vám, naši milí, ukrajinci hosté připravila krutý osud emigrantů, ale nenafukte! Připravila-li Vám Velký pátek, připraví Vám i slavné z mrtvých vstání! Věřte, že Vašeho utrpení je zapotřebí, aby Vaši vlasti vzešlo slavné ráno.

Láska k vlasti vyslala Vás od domácího krku a tam dala Vám novou možnost pracovat pro legijskou budoucnost Vaši neřestné země. Ten, jehož vlast nebyla milady v nebezpečí, jenž netrpěl proto, že se narodil jejím synem — nezná té pravé, všeobecnější lásky k vlasti. Tu rodí se jen z utrpení.

Vezmete si jen za příklad naš český národ — ač mnohý počtem, ale velký láskou k vlasti. Tři sta let vzdorovali svíli nepřátel, jež chteli jej vyvrátiti z kořene. Po strašné katastrofě našeho národa, té, jež nepohltila Bílá Hora a utěrila katova sekera, opustěvše rodinu zemi, odesíli do ciziny.

Ale ani tam nepřestali pracovat pro spásu své vlasti a byt práce jejich nepřinesla tehdy zadoučího ovoce, nebyla přeče marnou. Měla blahodárný vliv na ty, kteří nemohli se odhadlati opustiti domov, povznášela a silila jejich značitelně duše a byla paperskem naděje jejich zmocněným srdcům. „Věřím národe! — že se vráti Boh správa nás!“ říkal valík a tec Komenský na cestě do vyhnanství a oni věřili, doufali a pracovali.

Nejednou zdalo se našim nepřátelům, že ubodl již poslední hodina národu našemu, ale v osudný okamžik vyskytli se vždy mužové chrabrych srdcí, rozdmýchali slaboucí obležené lásky k vlasti v mohutný požár, a naši nepřátelé vustrnuli si septu: „Ach, oni ještě žijí!“

Ceské bolesti zrodily Havličku, ukrajinské bolesti daly ukrajinskému národu Ševčenka a Slovenské bolesti zrodily všemu slovenskému národu Kramáře.

Němci, kteří nás Slovany přivedli v podruži a slovanskou myšlenku pokládají za vše své budoucnosti, toto zrození předvídali. Konečně přišla doba, kdy citici slovansky, český národ zrodil pro slovanskou myšlenku Kramáře. Kramář vystoupil. Vystoupil energicky jako bojovník, jako věrný syn Slovanstva i nadcházel čas, kdy tento silný muž chytíl německou politiku za lerk, doslaje, že nám ukáže její pravou ohlézí. Němci konečně žádli a jíž nevěděli, jak se ho zbabit. Strašlivé napětí a Němci rozhodli. Kramář dělal své plány a Němci chystali mu past. Uplyml krátký čas a Kramář podle různých kombinačních plánů zamíloval se po uši do Ruska. Většího úspěchu ve své politice Němci pokud budou existovat, mít nebudou. Kramář plápal v ruce láskou k Rusku a Němci podle vypracovaných plánů uváděli do Vysokého dvora von Frederixa s ženou. Kramář jel na Rus jako upřímný slovanský host — ale Němci se tomu jen usmívali. Hlavním účelem německého bylo udržeti Kramáře při Rusku, a oni to dokázali.

A v čem nejvíce Němci zvítězili, že využivovali svojí politiku na Rusku tak, že

Když se nad Evropou rozpoutala divoká bouře světové války, naši vysvoboditelé vzdruží životy i statky, vydali se, aby z valetné vravy vynesli světlu národu svobodu. Stilo to mnoho práce a jisté vše krve, ale za to jaká radost, když rozhryly se mraky a ry uželi zlaté slunko svobody.

A tato radost čeká i Vás, nepřestánete-li pracovat pro spásu své vlasti. Vate cesta je trnité — pravda — ale jdete po ni s láskou a ráděním, ony daří Vám zapomenutou na mnohou bolest. Věřte, doopravě a pracujte, neboť cíl Vás je vznětený a odměna bude odná Vasi práce a Vašeho strádání. A se zapomínejte, že musíte vlasti obhájovat všechno, životy i statky.

My přejeme si, aby pobyt Vás mezi námi nebyl pro Vás vyhnanství, ale návštěvu u milých přátel, námž navázají si pořumivě speciálně byste bratrský svazek, jenž by v budoucnosti poutal k sobě oba národy a měl za úkol pracovat pro blaho všeho Slovanstva.

F. K.

**Polsko
150 miliardový deficit!**

Slovo Polské sděluje z Varšavy: Rozpočet ministerstva železnic v Polsku ukázal, že v roce 1923, dle současných cen obnáší: vydání na personál 310 miliard, pro inventář 300 miliard. V celku 610 miliard. Právnu výšku započtenou na 462 miliardy. Při takovém rozpočtu bude mít Polsko 150 miliard deficitu a to ještě v tom případě, nejdnes-li valuta. Podobný deficit předkládá nám prozatím jen jedno ministerstvo, které obvykle má nejvíce příjmu. Kdyby i ostatní ministerstva sdílela své položky vydání a příjmu — zvláště ministerstvo výkupu — shledali bychom, že základním deficitem, čemuž nelze se ostatně divit, když si představíme hory vytíštěných gulášek bankovek.

Budoucnost ukáže, kam dospěje Polsko?

Národní písničky Ukrajiny.

Pojednává o písničkách, jichž národ ukrajinský zpívá na jaře a také na Válečku, promluvíme o té písni, kterou zpívají na svátek Jana Křtitele, čili Ivana Kupala.

Písni Kupalové pejí se na den Jana

Rusové, kteří »měli« slovanskou náladu nepověděli Kramářovi, že oni zničili ukrajinskou sněmcuvu r. 1654, pak »zapomněli« na zákon r. 1876, jež podepsali proti Ukrajině vůči německému intrikantovi. Pro neodpovědného slovanského porozvratele bylo jasno, že slovanské návštěvy Kramářovy »primitily« Rusko, by byl vydán dekret, jímž Ukrajinci byli zbaveni všeho lidického práva a hlavně všeho toho, co je do té doby vžádalo jako Slovany k celku. Fakt, že bývaly Ukrainer-rusofil, není-li při komunistech, je germanolí, — ale je také faktum, že Ukrainer a jen Ukrainer je orientován na Slovensko. Přitom ale tento Ukrainer by tak zničil, že Kramář, který měl přáteli ponejvice Rusy, byl pro něho cizím.

Ten způsobem, tou svou zajistě umělou taktikou Němci zotocili Kramáře — vídouce v něm v ironickém slova smyslu v případě vítězství ve světové válce — obět. Jestli se vmyslíme do slovanské situace, uznáme, že Němci dokázali své všechno, neboť jde všechno Kramář i všechno, jehož se modlili o slovanský problém, jsou pošlapáni. Práce mladočeská pro dnešní Čechy, jak vidíme, neplatí. Vrátime se ale k Němcům.

Kramáři představili Rusko jako krásný květ, ale neukázali mu, že ten květ byl

Kritice. Proč onen den jest nazván -Kupalem, myslím, že práti nemí třeba, ježto Slovanstvo o tom ví. Na Ukrajině v ten den, odpoledne děvčata shání mladou, větvištou vrbu, pak chlapeči ji porazi a nesou do stodoly, kde již očekávají děvčata. Tu to poraženou vrbu okrašlují květiny a aby si chlapeči ve tmě nestrhovali květin přivázaly na větví — jsou proto mezi nimi koprivy.

Když nastane ten den, vynesou okrašlenou vrbu ven, kde stanou kolé dokola a začínají zpívati:

Oj, na Ivana na Kupala,
tam lastivoňka kupala ujsa —
Oj, na Ivana na Kupala,
tam druzynoňka zíbrajasa.
Oj, na Ivana na Kupala,
tam květy evily riasne,
Oj, na Ivana na Kupala atd.

V této písni se povídá o lásece, která kvetla jako květy, o lásece nezdeprávovaných čistu a o její následcích. Pak přichází tu ještě písnička jiná, takže se to obyčejně zpívá daleko přes půlnoc.

Představte si: v každé vsi je tolík okrášlený vrba, kolik má vesnice ulic — a pak všechno zpívá.

Zpívá celá Ukrajina.

Možno-li si představit, co bylo by as krasnějšího? — O půlnoci všechni, kdož chtějí být řastnými, kráci do lesa, aby zachytily květ paperoti.

Tato noc jest znameníčko tím, že chlapík, plný viry v šestí se odchere hledat květu, ale přitom má stále na mysli, že certi a různé čarodějnice mu řebo nepřejí, že tyto démonové sletí se na Lysé Hore v Kijevě, kde se havi a nedopustí, aby jeden člověk zachytí květ paperoti — květ šestě.

Když dojde k lesu, pak trochu pobrodi mezi temito rostlinami a plný viry, že mu onen květ sám vpadi do bo, bud do kapsy, vraci se zpět ale přitom nesmí se oblíbat, neboť by i certi a čarodějnice roztrhali na kusy ...

Jestě jsou zde plné obříkovečky.

Když zde jsou ukončeny, vracejí se ženčici domů se zpěvem. V předu nese mladý muž snopek a dívka vénec, svazaný s klasou fita a plenice — přitom zpívají:

Oj, či to pole se žlutlo za stáje,

Ivanovo pole, —

Sežlutlo ze stáje — ženčici mladí jsou, zlatým srpem žasou. —

Hluchý. Ano, Rusko bylo Huchý květ, neboť Němcí dělali druhou mapu, aby tento květ byl neplodným. Jako triumfator v své politice, jako rafinovaní herci Němcí zakončili ruskou monarchistickou hru posledním komickým dějstvím, v němž Rasputin odehrál vrchol ruských dějin. A konečně ukončivé první hru, Němcí uvedli do Ruska nové herce, a jak vidíme, tito noví herci ohry jim dané vykonali výborně. Komunistická předehra zakončila se s úplným dospěchem. Pád Uherčiny byl koncem této předehry. Celá tragedie spočívá v tom, že si Kramář jako slovenský vůdce nevíš mal Uherčinu a že slavěl své naděje na hrdku ruských degenerátů ... Pro slovenský problém nutně bylo všem Mladoběžcům, jako porobeným synům, poezu-měti porobenému Ukrajinců a jen tehdy německá politika neměla by pod sebou pevné půdy. Kramář stavěl své naděje na Deníkina, ale Deníkinov pád byl Němcům rozpočten dříve, než Kramář poznal Deníkina. Ano, bylo-li velkým omylem předpokládat, že Němcí, když uváděli na ruské jeviště Lenina a Trockého, nemyslili na Deníkina — anebe jemu podobného.

Musíme si položit ruku na srdce a upřímně říci: Oč jáme my Slované silnější, o to jsou Němcí vynaloženější a oč Němcí vynaloženější, o to jsou jeden k druhému

Oj, či že to pole, sedlímlo ze stáje?
To Jitřího pole. —
Sedlímku ze stáje — ženčici stali jsou,
ocelovým žnou. —
A my svěnu pánu udělali slávu.
Zítěcko potali, ve snopy svázali,
ve kupy srovnali.
A my svěnu pánu, udělali slávu,
oj, panečku zas, obžinek je čas.

Po obžinskách na Ukrajině není slyšet písni loda tisk, letos obyčejně se spi-vají při různých pracích.

Ale tu přichází odvod k vojsku, čili rekrutace. Božík, — co se děje na celé Ukrajině! Matky, sestry a ženy pláčou, chlapeči, kteří jdu prvně k odvodu zpívají písni vérite, te komise najde je k vojenácké službě nezpůsobilými.

Písni ukrajinská tak daleko sahla do duše Ukrajince, že i na ten čas musí ji zpívat, opovážuje lekáře, co důbředlince, jenž bude mladému hečku přiznivým a neodvede je k vespku.

Já kurátko i prasátko
lekáři věnuji,
za to mily ten pán lekář,
mne dobré očerťuji ...

A když však jest přece odveden, zpívá carevna Kateřině písni plnou náruku:

Katerino zlaja máti,
co ty jsi narobilna,
kraj vesely — step široký,
ty tak zarmoullila ...

Když odvedy jso skončeny a mladý se chystá k odchodu z domova, loučí se se svým domácím žátem — neboť musí mít všechno jist.

Kotilenko má výšiváná,
jen za týden jednou odevána.
Nebudu ted té nositá,
neboť pojdu Ruskum sloužit.

Když nastane den, na který musejí všechni odvedeni opustit vesnice, scházejí se na konci vsi všechni z celé vesnice. Jaký strašný, tragický obraz. — Pláč — loučení — ta nejsípá se objevují milenci, kteří nemohou rozloučit — všechno od malého do starého pláče — však chlapeči zpívají:

Odpusťte hory, odpusťte doly,
odpuštěte bratři, odpusťte sestry.
Odpust drahá milá — snad tě
neuvidím — neboť i sled svůj klidem.
Jdu do ciziny k vojsku sloužit
a budu stále za tebou toužit.

Amen:

netečnější. Pravime, že se Kramářovi bylo treba vice divat na své sousedy Ukrajince, ale bohutel on si toho nevšim. Oh, jak mnich by se dal ráci o tomto thematu, ale my nikterak nechceme dělat výčitek našemu zasloužilému vůdci, neboť víme, že myslí upřímně. Da Boh, že tato chyba bude v brzku napravena a všechni lidé, citící slovensky, přijdou k porozumění. Pamatujme, Slované, že v kompromisu naše spisali!!!

III.

Otázka poměru mezi Němcí a Ukrajinci v slovenském slova smyslu vyžaduje zvláštní pozornost a studii. Nebudeme zde mluvit o sympaticích obou stran, neboť my plynuly přes příliš husté síto ukrajinského utrpení.

Kdo pamatuje z 1772, ten jistěně ví o tom, že díl Ukrajiny připadl Rakousku.

Jasné tento díl ukrajinského území ocítil se v rukou Němců, kteří se stal predmetem střívání mezi Slovaný. Vlastně Němcům bylo nutné odčízit hlavního slovenského vůdce od těchto Slovanů. Uboři byli by Němcí, když slovanští Češi a slovanští Ukrajinci byli odkryti tu aftru — let Němcí v této otázce dovedli být očividnými. Kolik rostli Kramářovy sympatie k Rusku, tolik Němcí povolili Ukrajincům ve všech Halštatech. Jest známo, že z 1861 v Ra-

Oj, pozarostaly stežky, ta dorozky,
Oj de pochodily naši bílé nožky.
Oj, pozarostaly muchom ta traveju.
Oj, pochodiły my serdec z tobou.

Po odvodech není slyšet písni až do Vánoc. O Božím Hodě jest prastarým zvykem zpívati koledu, Koleda — jest Boh-slavosti a míru. Na den narození Páně, vester dívky, jincí a děti se scházejí, chodí pošpou od domu k domu se zvoncem a koledují ke eti tane, u koho pod okenem zpívají:

Oj rano, rano knhoty zpívali,
však ještě dříve mladici vstávali,

Svatý veter —

Mladici vstávali — vraničky sedali,

Svatý veter —

Koni můj, ty kosi — koni můj ty vrany,

Svatý veter —

Zanes mne do sána k Bethlehemu svatému

Svatý veter —

k Bethlehemu svatému - k dítěti mladému

atd.

Po ukončení tohoto zpěvu jsou obyčejně vtipy — ku pt.:

Koledují, koledují, klobasu čuju

Svatý veter —

A vy se mne ně neptejte

Svatý veter —

Jen klobasu brzy dejte

Svatý veter —

Přicházejí pak písni šedevoreční t. zv. »šedivky.« Konají se na Syvestra veter tímže způsobem jako koleda.

Připomínám si toto krásné minule, kdy jsem s kamarády chodil pod okna zpívat.

Když jsme odšderovali:

Oj, letel sokol z ulice na dvor

a sedl si na okenko.

Okamžici odstrkaje, do světnice pokuleje, Světnice však nemetena, Maruša v ni ne-cesena.

Nečesala, nemyla se, na tatínka zlobila se, krátkou sukni ji usíli a zlaté střevíčky také tlacily.

(Po každém řídu písni je zádruh vzdal.)

Očekávali jsme pod okenem skoro čtvrt hodiny, až konečně vysíla s chaty hospodyně a podala nám teplo lívance, přitom ale zádala za promístit, že dlouho nevycházela, neboť pokládala lívance.

V ten čas vylezl hospodář a pozval nás do chaty, kde nás vše počastoval »vodkou«, že jsme vše netřádrovali.

Tak většinou a skoro pro všechny končí se tyto »šedivky.«

B. H.-k.

košucko-uherské 1881 obhlášením konstituce pfílaile, leč říše ta pro Čechy u Němců měla význam jeden a pro Ukrajince druhý. Ukraineri prošli do rakouského parlamentu, ale Němcí, aby seslabili význam konstituce, museli si založit systém dualismu a Ukraineri byli dání v obět Polákům, — politika německá totíž na Rusku kvetla. Pravime, že kolik německých agentů bylo uvedeno do Ruska, tolik Ukrainerů v vých. Halštate bylo povoleno. Při takovém stavu věci mohl informovaný Ukrainer v Rusku vidět svou spásu v Rakousku. Jesliže z tomuto Ukraineri přicházel dobré sítě sítěsňat Slovan a feld mu, že spolhati na Němcům jest velice nebezpečný experiment, sledovala přímo odpověď: »Vždyť v Rakousku máme v parlamentě 49 poslanců a zde v Rusku dali mi právo jen tichořečce plakati.«

Jest treba obdivovati se té německé umělé taktice a tajemnouškarské svornosti v otázce protislavanské. Němcí totíž chytli Ukraineru tak určile, že se Kramář stal pro Ukrainerce cizím Slovákem.

Velice zajímavě a charakteristické o-kamžíčky německé taktiky ve světové válce. Ruský pluk, v němž byli většinou Ukraineri, byl posílen z ruskou generála von Fluha, aby proti německou posílit. Situace pro tento ruský pluk se utvářila tak, že

M—r:

Lýčectví na Špičáku.

(Dokončení.)

Druhého dne po dopoledni cvičení společky kurzu sokolského partii, která patří k nejkrásnějším, totiz k Razvodi, odtud po známé cestě na můstky nad Čertovým jezerem, zpět k Razvodi s odtud k Černému jezeru a opět domů, na Špičák.

Prvním může být znána tato partie znamos, neboť kona ji každý, kdo jde ze Zelené Rudy na Špičák. Ale neznamos mnohem jest v zimě. Krásy nevystihne žádné, sebe lepší péro.

I mlhy byly toho dne ptiznivé, neboť padly do kraje rázy jen na chvíli a když tyto zmizely, byl nádherný rozhled.

Starší bratři i sestry tentokrát již nejeli. Patrně byli již příliš unaveni, ale za stolem u Prokopa byli všechni a všechny doposed svězi.

Stoupání opětě bylo volné a příliš neunavilo. Od Razvodi má cesticka k můstku místy malý spád, a místy jest úplně rovnou. Zde sláci poslé odstrkování se hukami, na jichž konci upínána jsou kolce, aby nebořily se do sněhu, který nakupen do výšky dvou metrů. To vysvětluje, že nápis, že jest zde pitná voda jen u násob nohou, kdežto v létě jen vysoko připevněna na stromech.

Lyže leti, snih jest výtečný. As po 30 minutách této jízdy, kdy zdá se, že narostla vám kridla, zazní výstražné znamení pisknutím. Zečti, že vrat byl vůči rozestupu a byl dáván lepší pozor. Místy jsou někdy kritické. Skála nad a hlbokou propast pod. Konec jeji se nedohlednou. Jsem v mize. Zde nastavají prudké zatačky, když uletí skála a počinají můstky. Jaké to je všechno překvapení, jaká to krása. Bratr Krhoul se radostně usmívá i vysmívá lounským sestrám. Bylo málo těch, kteří můstky nepřejeli. Do výšky nakupen snih, propast pod vám a záhradu u můstku také. Na něm sedí br. Krahoul a smaje se. Vždy viděn byl za celých pět dnů pouze dvakrát s vážnou tváří. Je připraven pomoc, když bylo by třeba. Snih nakupen na můstech do trojuhelníku výšky 2 m, na jehož vrcholu jsou dvě rýhy po lyžích br. Krhoul, jimiž všechni projedou. Prejít ko-

celý pluk musí ulehčit před dráty německých zákopů. Ruská artillerie na rozkaz rádila po německých zákopech, vedle nichž na deset kroků ležel tento pluk...

Kdo byl ve válce, může si představití uplně tragický stav tohoto pluku... Zkrátka ruské granáty zabijaly své lidé... Vojaci, jíž byli v ruských zákpoch, a pláčem běželi ke komandantovi artillerie plukov. Mursa-Mursačovi a hle, on se jen vysmál, — avšak z domáhání můstek tento strašlivý ohň zastavil.

A Němeči?

O, uboz Slované!

Němci, jakmile byl tento úžasný ohň zastaven, vyšly ze svých zákopů a řekli: -Ukrajinci, komu her! Sie lasen doch sich schlachten von Russland... Ale když nikdo nechtěl jít k nim, po několika okamžicích zase volali: Ukrainsci, komu zurück, — wir werden Euch nicht schaden... .

Rozhodnutí poslecháme čtenáři. Toto německé jednání samo za sebe všechno mluví. Zda se nám, že čestí publicisté až příliš byli neinformováni, když tak nadřezené psali o vítězství ruského vojska v Karpathách. Prý očekávali je na vánocni rybu v Praze. Ale pro Slovana, jenž byl v tu dobu v ruské armádě, případalo to doslova prodavným, ba, k pláči smíšeným. Vysvětliti tuto illosornost jest velice snadno, ale aby nám nefekli, že podáváme tuto zprávu stranický, vymařeně se dokázati faktum. Zajisté, že v Praze v tuž dobu byl

nežně místek poslední, nejnebezpečnejší, neboť v jeho středu byl snih sesypán a hr. Krhoul opět s veselou tváří sděluje, že toto vlastně účelem jeho cesty, odnaučit strach a přejítéti i místa obtížná.

Pošlední nahlédnutím do hladiny loučí se každý s pohledem na Čertovo jezero a nastává opět mrmé stoupající cesta k Razvodi a odtud po malém oddechu po prudším svahu, který končí svahem 60°, očekávanou vzdálostí u Černého jezera. Spěždění prudkých spádů mi opět svoje veselé stránky, neboť nejlépe a bezpečně jely je sestry. Sedly si totiž a jely — jely až zastavily se na zamrzlé hladině jezera.

Když smáli se jím bratři, kteří, až na čestné vyjímkynky, sjeli na lyžích oviem a čelnými pády, tedy ne v sedě, ještě se statěčné sestry zlobily. Od téhož prý mají jízdecké kalhoty, přeče nemohou stále jen na lyžích jedit — — —

Cesta od Černého jezera na Špičák může hladce a byla již úplná tma, když dorazili členství k ooci Prokopu, kde se příčce horkého čaje vesele vzpominali.

Třetího dne navštívil kurz bratr župní náčelník Načimán z Klatov, jemuž jeli účastníci vstří až k nadraži. Poté cvičení byl výstup a sjed z pískových stráni na dopoledni stoupání na Špičák. Rady odpoledne sejdly ještě více. Cesta opravdu vysíla i nejzátečnější, neboť snih se počal lepit a přeskočit. Děti ihned mrznul na šatech a za krátko vrstva ledu pokryla hradby, sestra nebyla již žádána. Pot stékal z rozpálených tváří.

Na vrcholu Špičáku vanul ostrý, mrazivý vítr, dešť zde přestal, ale utvořena byla silná ledová kůra na sněhu. Nebylo možno si odpočinout. Ozvalo se známé: «Na shledanou, a jelo se — ne letělo, hlin se po ledu. Vlitr slehá do očí, zde zas žene, zapírá se do zad, ještě větší rychlosť. V letu tam vyzpomenete se na sestry. Jak tém je as dobré! Není možný sjed plný — jedeme serpentinami. A zde — nehoda. Ubohý bratře! Piskámu jest na br. Krhoulu. Prispěchá, a zodlím se o hole i lyže bratra, který jíž bledý zkousí, může-li dostupnosť na nohu. Buchzel — nejdé to. Br. Krhoul tvář se vážně. Posadíme střízeného na jeho ramena a «Na shledanou» zasírá již opět veselé. Nejprudším spádem jede statečný Krhoul s větrem o záved. Obje-

komandantem pražské posádky německý generál? Ruským korpusem, jenž byl neblíž ku Praze, vlasti jako komandant armii von Ewert a komandantem korpusu von Fluh... Nenali to k smíchu... ?

A vojaci? Vojaci byli Němci, rusti koloniště ze Saratovské a Chersonské gubernie. Pak Ukrajinci. Malajci, Kirgizi, Kalmyci, Tataři a Zidé... Uhláři Praholi, vlasti Slovan, jenž byl tak situován.

Zde ještě musíme poznamenati, že na ruských pozicích byly jednou brožury o dnu. Kramárovi, kteří byly dány vojáku ke čtení a zase druhého dne na průkaz je oddehalo. Prý byly nelegální... Za týden byly zase v zákpoch a zetli je tajně, nevědavé v nich byla správa. Můžeme si představit, jaký vliv měla ona knížka, když byla podána německou umělou rukou a k tomu tajně. Ne, neudrží se, musím říci. Můj komandant, kapitán Freiberg, osobně mi poslal tuto knížku fehl: «Tento kus je zakázán, ale jestli věříte, já sám nevím, proč? Knížka úplně pravdivá, — věří-li Feldwebelovi, dej mu ji také přečísti.»

Zde německá náhlota procházel hraničce, vzlal všecky jsem ji a když jsem ji dával feldwebelovi, řekl: «Mám jich u sebe až doslova.

Knížka byla proti Kramárovi a konala své hnusné dílo. Je-li člověk takto informovan, věru muže plakati. (Pokrač.)

vovan ode všech spěde krásné, lebce dolu, kde slouží teprve hřimě ze svých beder, ale nemí viděli na něm smavy, tutb on snad ani nezna. — Vybratý pokojík jíž ceka rychle domu. Pro dnes dosud bylo vykonané, jestliž zlta — — těti se všechni a pak rozloučení, blutné loučení.

30. prosince poslední den kursu a na něj projektilová celodenní tura. Bylo jich s třem Krhoulům sest, těch statečných. Sest zo Žitá — Ježerní stána — jak vahy to má zev, jak lákavý. Ze Špičáku as 30 km po závodní dráze, která vyznačena jest mnoha červenými službami.

Les ztratil trochu své krásy, protože obleva, která včera byla a dnes ještě trvala, připravila stromy o jejich okrasu, suš, který je pokryvá. Leč na jezerní sténu samé, na jejím vrcholu po oblevě ani stopy. Zde led jako včera na Špičák. Mraky jsou pod námi a přes ně vidíme na vrch v naší v barovské straně jen zelené.

Br. Krhoul stane na nejvyšším vrcholu, odkud nejlepší rozhled a již volá: «Bratři, rychle a čepice dolů.» Jeho tvář je vážná, jistě něco dležitého. Ano, pohádka, Ruka, která neuposlechla, rychle nyní tak činí a strhuje čepici. Hlas vypadřující obdiv se chvíje. Celé pásmo Alp zde v cele krásě vise se, jasné ozářeno sluncem. Alpy se svými velikány pokryty sněhem, na něm slunce využuje ty nejkrásnější barvy, když oči. Nikdy nezapomene, kdy jednou uvidí!

«Mnichářit jíž byl jsem zde, ale tak krásné jsem dosud Alpy neviděl,» přiznává br. Krhoul a my němi hledíme na nádherný obraz, který po 15 minutách požívá svých barev zastíra se milou. Alpy jsou, jak by kouzlenou rouškou zastřeny.

Členstvo kazuje, že poledne blízko a zase jest in kr. Krhoul, který chytá překvapení. «Uvarime si čaj a poobědovame.» Dobrý vtíp, veselost viděti na tvářích. Iež bratr mluví pravdu. Jedeme dalek a jako v pohádce zde vyrastla chatře polo sapadla do sněhu. Ze silných kamenů skudcovaná, masivní, aby edolala bouřím v létě, v zimě. Lyžemi jest odstraněn sejch od dveti i od oknic. Uveře uzavřeny jsou pouhým hřebcem. Předník, velká světnice a poda vyplňují celou prostoru. V předsíni rovněž dřív a světnice lepře udív každého, kdo do ní vejde. Otevřenými oknici vříkají sluneční poprasky. Nade dveřmi nápis: «Pro každého člověka dobré vůle.» Po stěnách ohražky a fotogralie, na pěkných zuchyňských kamenech hrnce, konvice, misky, v troubě pečátky, výběc sá, co jest k primitivnímu mužskému vaření třeba. Jsem zde i želidičky a paruši na mazání lyti, v koutě papíry na rozděláni ohně, který za krátko veselé plápolá.

Voda zlikána rozpuštěním sněhu, čaj i cukr přinesen s sebou a za krátko na stole z obesaných zmen, kouří se z hrnků čaj — a v dálce zmizely poslední vrcholy Alp.

Zpáteční cesta přes Kokrháče, kopece to prudkých svahů, zde zas prudce stoupají, tam padají do hrobek až zavrátitelných, působí dosti velké starosti a četné pády, ale konečně díkladně unavených fest statečných, ocita se u Černého jezera a klesá vrcholu nedůvěřivě na stenu, jež v vrchol zahalen jest mraky. Nad nímž b. lo těch fest vytvalých.

Škoda, konec jest kursu. Zostali sice, kterých povinnost nevola, ale většina bratrů rozjela se již večer, ně jistě mnohý nerad. «Budeš vzpomínat,» říká jeden druhého. Poslední stisk ruky a dík br. Krhoulovi a zbylým v pohádce. Na zdrá! — Sköl! — Na shledanou!

Administrace „Hlasu Ukrajiny“ příjme kolportery za velice dobrých podmínek.